

ניתן לרכוש מנוי למהדורת האינטרנט של "משפט העבודה והסכמים קיבוציים":

למחירים לחץ על הקישור: <http://www.glima.info/prices.html>

להסבר לחץ על הקישור: <http://www.glima.info/benefits.html>

סדרי דין ודיני ראיות בענינים אזרחיים בביה"ד

סדר הדין ודיני ראיות בבית הדין לעבודה

תקציר תוכן הענינים

עמ'	נושא	עמ'	נושא
102כז	פסק הדין	5	כללי
126	הליכי בזיון	83	סעדים זמניים
134	הערעור	94	מהלך הדיון
153	סדרי הבאת ראיות ודיני ראיות	99	מותב בית הדין - סעיפים 18 - 22 לחוק
		102	הארכת מועדים - תקנה 125 וסמכות טבועה

תוכן הענינים

עמ'	נושא	עמ'	נושא
21	1. הפניות		כללי
	2. החובה לכמת את הסכום הנתבע - וקבלת מסמכים ממעביד	5	תקנות בדבר סדרי הדין בבית הדין לעבודה
21	3. כימות בסכומי ברוטו (ככלל)	5	הנחיות נשיא בית הדין הארצי
23	3. תביעה למתן חשבונות (גם בקשר לפנסיה)	5	השיטה האדברסרית והסטיה ממנה - העדר ייצוג, זימון עדים ובקשות וטענות מיוזמת בית הדין
24	חזית הדין - גידור עילות התביעה וההגנה	16	החופש הפרוצדורלי בביה"ד - סעי' 33 לחוק
24ב(2)	פיצול סעדים - תקנה 26		פרשנות התקנות של בית הדין בהתאם לפרשנות התקנות בבתי המשפט
124	תובענה ייצוגית - הפניה לפרק 10.15.9	ח6	סמכות מקומית - בקשר לתקנה 3(א)1
124	תביעה או הגנה נגזרת	7	סמכות שיפוט בינלאומית, המצאה לשטחים ולחו"ל ופורום נאות (וחסינות ריבון זר)
26א	ככלל אין להתנות קיום הליך בתשלום הוצאות	10ב	שינוי מקום השיפוט
	חייב תובע בהפקדת ערובה לתשלום הוצאות המשפט ותוצאות הפרת החיוב	10ב	שינוי מקום השיפוט בהליכים בהם נציגי ציבור או עובדים בבית הדין הם בעלי דין או עדים או קרובי משפחה שלהם?
	טענות חלופיות או סותרות בכתב טענות (וטענות חלופיות של פיטורים והתפטרות)	110	העברת הדיון לבית-דין או לבית-משפט אחר, מחוסר סמכות - סעיף 79 לחוק ביה"מ
26ה	תוכן כתב הגנה, צורתו ומשמעותו	13	אימוץ כללי סדר דין וראיות-לאחר התרעה
27	הזכות לתבוע ופתיחת תובענה	17	אימוץ פקודת הראיות (וחקיקה קשורה)
28	זכות תביעה לארגון עובדים ולגופים נוספים בענינים אישיים וקיבוציים		הפניה : לענין דיני ראיות, ראה בסוף הפרק.
	"המצאה" (ו"כלל הידיעה") ו"הגשה" של כתבי בי-דין	17	אימוץ תקנות סדר הדין האזרחי
32	פומביות הדין - דיון בדלתיים סגורות ואיסור פרסום	18א	אימוץ ההליך "בקשה בכתב" (לשעבר "בקשה בדרך המרצה")
38	הכנת הדין ודין מוקדם		ביטול אימוץ "המרצת פתיחה" (ו"טען ביניים")
38א	קביעת הפלוגות בשלב הכנת הדין	18ב	אימוץ כתב תשובה לכתב הגנה
	דחיה ומחיקה על הסף ותיקון כתבי טענות - תקנות 44 - 45 וסמכות טבועה (והפניות לענין אי-התייצבות וחוסר מעש)	19	אימוץ ההודעה לצד ג'
39	מעשה בית דין	20ב	כתב התביעה ותיאור העילה
44			כימוי התביעה ותביעה למתן חשבונות (גם בקשר לפנסיה):

עמ'	נושא	עמ'	נושא
81	3. החובה לשמור מסמכים רלוונטיים ותצהיר בדבר העדרם	46	מעשה בית דין קיבוצי בהליך אישי
82	4. הכבדת הגילוי כשיקול במתן הצו	44א	החלטת ביניים אינה מעשה בית דין אבל כן השתק פלוגתא: (ושינוי נסיבות)
82	5. צו נגד צדדים שלישיים (מנהל, מעביד לשעבר, המוסד לביטוח לאומי, בנק וחברת סלולר) - הפניה	44ב	צירוף תובעים ונתבעים והחלפתם (וכן צירוף בשלב הערעור)
82א	6. תביעה שמטרתה גילוי מסמכים	44ג	איחוד דיונים - תקנות 6, (2)72 ו-120
82א	7. המועד בו ניתן לבקש צו לגילוי מסמכים - ובקשה חוזרת	47	תיקון כתבי טענות - תקנה 41
82ב	8. היקף התערבות ערכאת הערעור בהחלטה בענין גילוי מסמכים	53	תיקון כתבי טענות ע"י "שינוי חזית"
82ג	צו למתן פרטים נוספים - תקנה 46	54א	זניחת טענות
82ד	מסירת שאלון - תקנה 46	54ב	התיישנות
182	צו חיפוש ותפיסת נכסים וראיות (צו אנטון פילר)	56	טענות השתק, ויתור, פשרה ומניעות - הפניות
	סעדים זמניים	57	בוררות ופישור - הפניות
83	סמכות בית הדין למתן צווים זמניים	57	קיוזו או תביעה שכנגד - הפניות
84	עקרונות לסעד זמני		עיצוב הליכים ו"הדבר תלוי ועומד" - הסכם בוררות, הליך משמעותי, הליך אזרחי, הליך פלילי, הליך פישור, פשיטת רגל, פירוק, הוצאה לפועל או אי-תשלום הוצאות
91	ערעור על החלטה בדבר סעד זמני - הפניה	62	ייצוג צדדים ויפוי כוח
92	ערובה כתנאי למתן סעד זמני	66	סדר הדין כאשר בעל דין אינו מיוצג
92	סעד זמני לבקשת נתבע		זכות התערבות בהליכים - ארגון עובדים או מעבידים וארגונים נוספים
93	חשיבות שיתוף נציגי ציבור בדיון על צו מניעה זמני	71	אי התייצבות לבירור התביעה - תק' 49
93	הנחיות להגשת בקשות לצו זמני	73	מסמכים - גילוי, עיון וחובות הנפקה
	מהלך הדיון - סעיפים 18 (ד) ו- 33 לחוק בית הדין	74ג	א1. הוראות חוק ופסיקה המחייבות מעביד לנהל ולהנפיק מסמכים - דין מהותי
	שיקול דעת בית הדין בקביעת מהלך הדיון ודיון מזורז (והפניות להנחיות לענין שינוי מועד הדיון; מהלך הדיון בעררים על החלטות ועדות; ותביעות לפי החוק למניעת הטרדה מינית)	74ד	ב1. הפניות להוראות חוק ותקנות המחייבות בעל דין לגלות מסמכים - סדר דין
94א	רציפות הדיון	75	ג1. כללי גילוי מסמכים בבתי הדין לעבודה, בבתי המשפט ולפי דיני המינהל הציבורי
94א	פיצול הדיון - הפניה	76	א2. הגשת בקשת גילוי ללא תצהיר תומך וללא הנמקה?
94א	חובת קיום שלב "הוכחות" - הפניות	77	ב2. רלוונטיות, סודיות, פרטיות, איזון אינטרסים, וגילוי רחב
94ב	זכות דינונית לטעון, ולהגיש כתב תשובה או לסכם - לפני מתן החלטה או פסק דין	77	
98	פרוטוקול הדיון - סעיף 68 לחוק ביה"מ		
	מותב בית הדין - סעיפים 18 - 22 לחוק		
100א	והתוספת השלישית לחוק, ותק' 42	99	הפניה לנוסח החוק
100ה	פסק דין אשר ניתן שלא כדין על ידי שופט דן יחיד	99	מותב שנקטע עקב סיום כהונה, פסילה, מחלה או פטירה
	קיום דיון בהעדר נציג ציבור שהוזמן		שופט דן יחיד (ואיבחון הביטוי 'שופט לבדו') - ס' 18(ב)

עמ'	נושא	עמ'	נושא
100י	נציג ציבור	100ה	ולא בא - סעיף 22 לחוק
102	החתימה על פסק הדין - הפניות		מתן פסק דין והחלטות בהעדר

הארכת מועדים - תקנה 125 וסמכות טבועה

102	איחור שנובע מתקלה חריגה בדואר או באתר נט המשפט	102	מבוא - תקנה 125 (והפניה לענין פגרות) האבחנה בין מועד שנקבע בחיקוק לבין מועד שקבע ביה"ד - ואבחנה נוספת בין ארכה ראשונה לשניה
102יד	צירוף מספר טעמים	102א	מועדיהן של "הגשה" ו"המצאה" - דברי הסבר והפניה
102טו	העדר התנגדות מטעם הצד השני	102א	איחור בהגשת בקשה נגד איחור?
102ז	קיום הליך נוסף תלוי ועומד ב'אותו ענין' (במובן צר) שולל ציפיה לסופיות (טעם סביר), פסק דין חלקי, והארכה בררנית)	102ב	סדרי-דין וראיות בבקשה להארכת מועד
102ז	הארכת מועד להגשת ערעור שכנגד - והעדר ציפיה לסופיות ההליכים	102ג	שיקולים שונים בקשר למועדים שונים (והפניה לענין הליכים קיבוציים)
102ז	האקטואליות של הטעם המיוחד בעת הגשת הבקשה	102ד	מועד שנקבע בחיקוק אחר - תחולת תקנה 125 (הלכה שנהפכה)
102ח	עיקוב בהסדרת ייצוג על ידי לשכת סיוע משפטי כ"טעם מיוחד"?	102ד(1)	הסתמכות על הלכות בתי המשפט הכלליים - וגישה סלחנית
102ט	איחור שנובע מהעדר יצוג, מחילופי ייצוג או מחילוקי דיעות בין לקוח ועורך-דינו	102ה	טעמים להארכת מועדים שאינם "מיוחדים" דווקא
102י	שירות מילואים	102ו	טעמים להארכת מועד להגשת נימוקי ערעור
102יט	שכול	102ז	סופיות הדיון, הציפיה לה, וההסתמכות עליה
102יט	מחלה של אחד הצדדים או בא כוחו	102ח	שליטת הציפיה לסופיות - הודעה לצד השני או הגשת בקשת ארכה מבעוד מועד (גם לערכאה לא נכונה)
102כא	חגים, חופשות ועומס עבודה - אינם טעמים מיוחדים	102ח	סיכויי הערעור וחשיבות האינטרס של המאחר - שיקולים עקריים
102כא	מספר עורכי הדין המייצגים את המבקש	102י(1)	משך האיחור
102כב	הארכת מועד בקשר לפסק דין בדין מהיר שלא צויין על גביו המועד להגשת בר"ע - והגשה על פי מועד שנקבע בחוסר סמכות	102י(2)	הגשת ערעור בטעות (במקום בר"ע) במסגרת המועד להגשת בר"ע כעילה להארכת מועד
102כד	הארכת מועד אשר נקבע בהסכם פשרה שקיבל תוקף של פסק-דין	102י(2)	נסיבות שאינן בשליטת המבקש לעומת רשלנות מצידו
102כד	הארכת מועד להגשת בקשה לתיקון פסק-דין או החלטה אחרת	102יא	אי-פירוט מועד המצאה (או העדר המצאה) בכתב ערעור
102כה	הארכת מועד בקשר לביטול פסק דין שניתן במעמד צד אחד וללא דיון לגופו של ענין	102יא	טעות בדין וטעות במנין הימים ובמועדים - ריכוך ההלכה
102כז	הגשת בקשה לביטול פסק דין ובקשה להארכת מועד להגשת ערעור		

פסק הדין

103	ככלל מוגבלים הסעדים לאלה שנתבעו בכתב התביעה	102כז	פסק הדין
104ב	הנמקת פסק דין והחלטה מהותית	102כז	פסק דין שלא נחתם
		102כח	היקף פסק הדין

עמ'	נושא	עמ'	נושא
106	ערוכה לכיסוי הוצאות - הפניה	106	פסק דין בטל?
107	פסיקת הוצאות משפט - שיקולים כלליים וסוציאליים - תקנות 113 - 116	107	איחור במתן פסק דין
108	פסיקת הוצאות בשל הפרת החלטה או כגינוי אך לא כעונש ולא כדוגמה?	108	פסק דין לפשרה ופסק דין מוסכם
115	הוצאות משפט - התנהגות נאותה של עורך דין, דרכי טיעון קלוקלות והוצאות אישיות	115	פסק דין המאשר פשרה - לצורך יישום סעיף 116(1) לפקודת בזיון ביהמ"ש
116	(קביעת גובה הוצאות המשפט בתובענות נגד המוסד לביטוח לאומי) - הושמט	116	פסק דין הצהרתי - כללי
118א	הוצאות משפט בתביעות של גמלאים	118א	פסק דין הצהרתי בסכסוך קיבוצי - הפניה לפרק 10.1.2
122	סרוב להגיע להסכמה בענין דיוני, או להסכים להצעת פשרה, אינם עילה לפסיקת הוצאות	118א	פסק דין הצהרתי בנוסף על פסק דין בר-פועל (אופרטיבי)
123	הוצאות משפט בהליכים בסכסוך קיבוצי - הפניה לפרק 10.15.5	118א	פסק דין הצהרתי כאשר ישנה דרך חילופית - ופיצול הדיון
124	(לענין פסיקת הוצאות בתובענה ייצוגית, ראה בפרק 10.15.9 לקובץ, להלן).	118ד	מתן פסק דין הצהרתי למרות שנתבע סכום כסף?
124	הוצאות בתביעת חברים כנגד ארגון עובדים	118ה	פס"ד הצהרתי ביחסים בין בר קצבה לבין החייב בתשלום
124	הוצאות בתביעות בין ארגוני עובדים	118ו	מועדים למתן פסק הדין ואיחור במתן פס"ד
124	הוצאות משפט שנשמטו - תיקון טעות - הפניה	118ו1	תיקון טעויות והשמטות בפסק דין - סעיף 81 לחוק בתי המשפט
125	הטלת הוצאות בהליכי ביניים - זכות טיעון	118ט	הבהרת פסק דין - גם סעיף 12 לחוק ההוצאה לפועל וגם סמכות טבועה?
125	עיכוב הליכים בשל אי-תשלום הוצאות - הפניה	118י	פרשנות פסק דין לענין שכר ברוטו/נטו
125	ריבית והצמדה - הפניה לפרק 1.4	118י1	הפסיקתה
	סדר דין וראיות בעניינים עונשיים (הושמט)	118יא	ביטול פסק דין - הפניות
		118יב	עיכוב ביצוע פסק דין או החלטה (עד להכרעה בערעור)

הליכי בזיון

130	פס"ד שניתן בהסכמה - ביזויו ופיצוי מוסכם	126	הסעיפים החלים בביה"ד מפקודת בזיון בית המשפט - הפניה
132	בקשת צו בזיון כנגד צד ג'	126	סעד מעשי (אופרטיבי) - תנאי לקיום הליכי בזיון
133	בקשת צו בזיון בקשר להגבלת חופש עיסוק ופיטורים - שיקולי מדיניות	126	כללים דיוניים
133	על צו בזיון ואכיפה הקשור בשביתה - הפניה לפרק 10.2.5	128א	שיעור העונש-הכופה ושאלת צפיית פני העתיד

הערעור

עמ'	נושא	עמ'	נושא
134א	הארכת מועדים להגשת ערעור או בקשת רשות ערעור - הפניה	134	סדרי הדין בערעור - כללי
134א	ערעור בהליך קיבוצי - סדרי דין - הפניה	134	התקנות בדבר סדרי הדין בערעור-הפניה מועדים להגשת ערעור ולהגשת בקשת רשות ערעור
134א	ערעור בהליך פלילי - סדרי דין - הפניה		

(המשך התוכן בעמוד 4א)

עמ'	נושא	עמ'	נושא
142	תקנה 84 וסעיף 26(א) לחוק	134ב	סמכויות ערכאת הערעור - הפניות
143	התערבות במתן צווים זמניים (וסעד זמני בערעור)	134ב	ערעור לערכאה לא נכונה, והעברת הדיון
146	התערבות בהחלטות דיוניות של בית הדין קמא ושל רשמת ביה"ד הארצי (והפניה לענין התערבות בגילוי מסמכים)	135	חיוב מערער בהפקדת ערובה לתשלום הוצאות
148ג	התערבות בקביעות עובדתיות של הערכאה הדיונית (והסקת מסקנות שונות)	136(1)	טענות ואסמכתאות חדשות בערעור
148ג	התערבות בפסיקת פיצויים	136(1)	ראיות חדשות בערעור
148ג	ערעור על פס"ד בהסכמה או פסק דין המאשר פשרה - הפניה	137	החזרת הליך לערכאה הדיונית או השלמת הדיון בערכאת הערעור
148ג	התערבות בקביעת שעור הוצאות המשפט	138	ערעור שכנגד
	ערעור על החלטות ופסקי דין של רשמים		זכות ערעור ורשות ערעור
149	הפניה לתקנות בדבר סדרי הדין בבתי הדין לעבודה	138ג	מתן זכות ערעור - מבוא
149	ערכאת ערעור על פ"ד רשם ב"דיון מהיר" - סעי' 31 לחוק בית הדין לעבודה	138ג	תוצאות טעות בהליך - הגשת בקשת רשות ערעור במקום ערעור ולהיפך
149	קביעת סעיף החוק החל על החלטות רשם - סעיף 27(א) או סעיף 27(ב)		צו בית הדין לעבודה (סוגי החלטות שלא תינתן בהן רשות ערעור), התשע"ח-2017 - הפניות והערת מערכת
149	ערעור מכוח סעיף 27(א) לחוק בית הדין לעבודה	138ג	ככלל אין אפשרות לערער על החלטות ביניים בדיון מהיר
150	ערעור מכוח סעיף 27(ב) לחוק בית הדין לעבודה	138ד	ערעור על החלטות ופסקי דין בקשר לבוררות
150	ערעור על פסק דין של שופט אשר שמע את ההוכחות כרשם - סעיף 27(ב) לחוק	139	האבחנה בין "פסק דין" לבין "החלטה אחרת" - דברי הסבר והפניה
151	רשות לערעור-שני על פסק-דין של רשם מכוח סעיף 27(ב) לחוק (והלכה דומה לענין ערעור על פ"ד ב"דיון מהיר")	139	שיקולים במתן רשות ערעור - סעיף 26(א) סיפא לחוק
152	ערעור על החלטות רשם לפי סמכויותיו מכוח סעיף 27(ג) לחוק		הפניה : לשאלה, אם להגיש בר"ע או להמתין לערעור, ראה תחת הכותרת הבאה.
	סדרי הבאת ראיות ודיני ראיות		תפקידי ערכאת הערעור והיקף הביקורת הערעורית
156	הזמה, והחמצת מועדים	141	תפקידי ערכאת הערעור ומידת התערבותה בהחלטות ופסקי-דין - מבוא
160	5. הגשת עדויות בתצהירים ועדות ראשית של בעל דין שאינו מיוצג		האם להגיש בר"ע או להמתין לערעור? -
162א	6. גביית עדות מרחוק (היוועדות חזותית; וידאו קונפרנס)		
162א	7. משיכת תצהיר		
	הזמנת עדים, חובתם להשיב לשאלות, צווי הבאה והוצאותיהם		
162א	1. הפניות (גם בענין מומחים רפואיים)		

עמ'	נושא	עמ'	נושא
174א	ב. הסכמה או העדר התנגדות (ומועדה)	162ב	2. החובה להעיד וצו הבאה
174ב	ג. סעיף 30 לחוק מבקר המדינה וסעיף 10 לחוק הביקורת הפנימית	162ג	3. הגשת דרישה להזמנת העדים לבית הדין ומעקב אחר המצאת ההזמנה
174ד	ד. הגשת הקלטה ותמליל	162ד	4. שיקול דעת בית הדין בהזמנת עדים
174ד	2. קבילות עדות שמיעה	164	4ב. עד שנדרש להציג מסמכים (מעביד לשעבר, הביטוח הלאומי, בנק, וחברת סלולר לגבי פירוט שיחות או מיקומי מכשיר)
176	3. הגשת מסמך שלא באמצעות עורכו או מקבלו	164	5. שקילת מידת ההכבדה שתגרם לעד בשל חיובו בהבאת מסמכים
178	4. אי-קבילות ממצאי בדיקת פוליגרף		
179	5. שחרור מסעיף 80 לחוק הפרוצדורה העותומנית		
	חסיון ראיות, פרטיות וסודיות		
180	1. תחולת החסיונות הראייתיים בבית הדין	166	6. מטרת הזמנתו של עד - הטלת חיוב לגלותה
181	2. הגשת ראיות הפוגעות בפרטיותו של עובד מתדיין וצד שלישי - הפניות	167	7. הוצאות עדים
182	3. חסיון ראיות והשמירה על סודות מסחריים במהלך ניהול ההליך המשפטי	168	8. ביקורת ערעורית על החלטות בנושא הזמנת עדים
183	4. "חסיון" לעומת גילוי חלקי של ראיות		
	נטל ההוכחה ומשקל הראיות		
183	1. כללי והעברת נטל ההוכחה - פסיקה		
184א	2. נטל ההוכחה והעברתו - הפניות לחוקים ולדינים מיוחדים		
184ג	3. המשקל שיש לתת להימנעות בעל דין ממסירת מידע, הבאת ראיה או זימון עד		
186	4. הסכם ראייתי נסוג מפני הוראות דין כפוינות (קוגנטיות)? - הפניה		
186א	5. תובע המבסס את תביעתו על ראיות הנתבע? - הפניה		
	חזקות		
186א	הפניות		
186א	1. דוגמאות לחזקות שבעובדה		
187	2. דוגמאות לחזקות שבחוק		
188	3. דוגמאות לחזקות שבפרשנות		
	הוכחת מקורות משפט העבודה וידיעה שיפוטית (ידיעת הדיינים)		
188	א.1. מהי ידיעה שיפוטית	172	ראיות לא רלוונטיות
188א	ב.1. הוכחת מקורות משפט העבודה - כפופה לשיקול דעת שיפוטי	174	קבילות ראיות
			א.1. מבוא

(המשך תוכן העניינים בעמוד 5)

עמ'	נושא	עמ'	נושא
191	וקרנות דמי מחלה כמוצגים	2.	הוכחת הסכמים קיבוציים וידיעת דיניים בקשר להסכמים קיבוציים כלליים, פסקי המוסד לבוררות מוסכמת, וצווי הרחבה 188ב
192א	4. דוגמאות נוספות לידיעה השיפוטית של בתי הדין לעבודה (או להעדרה)	בב. הוכחת תקנון שירות עובדי הוראה	191
196	5. היכרות עם הצדדים ליחסי העבודה הקיבוציים	3. לענין הגשת תקנות קרנות פנסיה	

כללי

תקנות בדבר סדרי הדין בבית הדין לעבודה

מכח סעיף 43(ב) לחוק בית הדין לעבודה (להלן - החוק)¹ הותקנו שתי סדרות של תקנות שעניינן סדרי דין; הראשונה - תקנות סדר הדין הרגילות, הניתנות להלן בפרק 10.15.2 (להלן - התקנות; כן ראה פירוט של תקנות נוספות)²; והשניה - תקנות בדבר סדר הדין בסכסוך קיבוצי, ראה בפרקים 10.15.5 ו-10.15.6. כאמור לענין סכסוכים קיבוציים הותקנה מערכת נפרדת של תקנות סדר דין. בעשותו כן היה מתקין התקנות מודע למיוחד שבסכסוך קיבוצי להבדיל מסכסוך יחיד, ובדין ראה צורך ליתן ביטוי לאותו מיוחד גם בתקנת סדר דין. הפרדה זו, טוב שתהיה לנגד עיני בית הדין, בבואו להחליט בבקשה לצרף הליך בסכסוך היחיד להליך בסכסוך קיבוצי³.

הנחיות נשיאת בית-הדין הארצי

נשיאת בית הדין הארצי מפרסמת באינטרנט מפעם לפעם "הנחיות" שהן בבחינת "תקנות שופטים". הן לא תקנות סדר דין ואינן באות במקומן, ואין בהן כדי לפגוע בסמכות בית הדין לקבוע בענינים של סדר דין. בדב"ע לו/ 64 - 0, המוסד לביטוח לאומי - חיים שרף⁴, נפסק כי הנחיות נשיאת בית-הדין הארצי אין בהן כדי לכפות, אלא כדי להנחות בלבד. ראה התייחסות לחלק מהנחיות הנשיא, בהמשך הפרק.

השיטה האדברסרית והסטייה ממנה - העדר ייצוג, זימון עדים ובקשות וטענות מיוזמת בית הדין

1. הפניות:

א. לתיקון כתבי טענות מיוזמת בית הדין ראה להלן הכותרת הראשית "תיקון כתבי

- 1 ראה החוק בפרק 10.15 לעיל.
- 2 ראה תקנות סדר דין נוספות, כמפורט בתוכן הכרך.
- 3 תקנות בתי המשפט (סדרי דין לשיחזור תיקים ומסמכים), התשמ"ד - 1984; פורסמו בק"ת 4681, התשמ"ד, עמ' 2161.
- 4 דב"ע לח/ 6 - 4, רשות נמלים - הוועד הפועל של ההסתדרות ואח'; פד"ע כרך ט', עמ' 287. וראה פסיקה נוספת לענין זה בפרק 10.15.5 להלן. בדב"ע מט/ 27 - 4, ההסתדרות הכללית - רשות הנמלים בישראל בע"מ ואח'; פד"ע כרך כ', עמ' 484, נפסק כי תקנות סדרי הדין, שבפרק 10.15.2 להלן, אינן חלות בדיונים בסכסוכים קיבוציים, וכל אימת שאין התייחסות בתקנות סדר הדין בסכסוך קיבוצי לסוגיה מסויימת, יש לנהוג בדרך הטובה ביותר לעשיית משפט צדק, וזאת כמצוות סעיף 33 לחוק בית-הדין לעבודה, התשכ"ט - 1969.
- 4 דב"ע לו/ 64 - 0, המוסד לביטוח לאומי - חיים שרף; פד"ע כרך ז', עמ' 461, בעמ' 467 ו-470.
- 5 10.15.1